

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Felirat: félre 6 kor., negyedre 3 kor. — áll.
Külföld: félre 9 kor., negyedre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Augusztus 1 én új előfizetést nyitotunk a Debrecenre. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetésük július hó végével lejárt, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék.

Uri szociálisták.

Csodálatos, hogy minő, egymással homlokegyenest ellenkező politikai fel fogásra képesek az imparlamentáris kormány tagjai. Valóban az utokrácia, az abszolutizmus jegyében születtek, mert hiába csűrjük-csavarjuk a dolgot, az elvitázhatalatlan tény, hogy a parlamentarizmus alapfeltetele a kormányzó hatalomnak a törvényhozó hatalomtól való függése, vagyis a tényleges politikában annak az elvnek a keresztülvitele, hogy a kormány az országgyűlési többség akaratát valósítsa meg. Már pedig a jelenlegi kabinet a piros bár szonyzések elfoglalásának pillanatában kijelentette, hogy parlamentáris többség nem támaszkodik, tehát nem azt teszi, amit az országgyűlési többség diktál, sőt a bizalmatlansági szavazat után egyenesen azzal szembeállva végzi a teendőjét. Nos, ez az állapot lehet sok szép politikai értekezés tárgya, lehet számtalan pro és kontra-fejtegetésnek az alapja, de egy tétel igazságát meg nem döntheti se ez az, hogy a parla-

menti többség akarata ellen kormányzó kabinet a legeklatansa b, hogy ne mondjuk, frivol megsérése 1848-as alkotmányunk vezereszmájének, sőt tényleges bázisának: a népképviselői alapon működő, azzal szemben felelőséggel tartozó miniszter urnak.

S midőn ezt tudva, alig lehet kétségünk az iránt, hogy a kormány létezése, működése alapörvényeink negációján alapul s mikor a kormány eslekményei közül nem egy, mint pl. az önkéntes adó- és ujoncmegtagadó törvényhatósági határozatok megsemmisítése nagyon is világosan az autokrácia jegyében folyik, mert hisz elvégre mégis csak alkotmánybiz csitotta két legdrágább intézményünk törvényes rendelkezéseinek szó szerinti magyarázatával adóhoz és ujonchoz akar jutni, a mihez országgyűlési felhatalmazás nélkül nincsen jussa; akkor e óáll kristóffy József belügyminiszter megteszi magát a nép barátjának miniszteri rangban és olyan szpicset vág ki a nemzetközi szociálisták javára, hogy a legbokányibb Bokányi is elképedve hallgathatta csak az „őszinte“ jóakarata ezt a hihetetlenül radikális megnyilatkozását.

Disztingváljunk csak. Ha valaki a választói jog általánosításának a hive, az egy határozott politikai elvet vall Elvégre is kinek-kinek meglehet a maga politikai hitvallása és senki rossz néven nem veheti kristóffynak, a politikusknak

hogy ő szerinte a leghelyesebb volna Magyarországon minden 20 éves embernek választói jogot adni. Ha valaki a mostani nyílt szavazási rendszerrel szemben a titkos szavazás barátja, mert azt hiszi, hogy így őszintebbea megnyilvánulhat a nemzeti akarat, azt sem veheti tőle senki rossz néven s ha kristóffynak ez a meggyőződése, ám legyen. Végül ha valaki abban a hi-szemben van, hogy a választókerületi székelyeken való szavazás célzeretlen és költséges se helyett minden választó a saját községében szavazzon le, ezzel is csak egy politikai principiumot dekre-tal; midőn tehát kristóffy Józsefnek a községi szavazás az ideálja, ezért követ senki nem vehet reája.

De midőn beletekintünk mindeme kérdések szövevényeibe, midőn vizsgáljuk, hogy jel-nlegi, a mai viszo-zok közt szabadelnének nem mondható s reformra szoruló, de fokozatos fejlődést ki nem záró, sőt azt szükségessé te ő választási rendszerünkől lehetséges-e oly óriási lépést tenni egy-szerre a sötétben; midőn hazánk nem-zetiségi viszonyainál fogva az általános választói jognak, tehát az értelmi és vagyoni census eltörlesztésének a nemzet-állam szempontjából egyedül lehetséges előfeltétele a magyar faji jelleg abszolul biztosítása a törvényhozás terén: midőn tudjuk, hogy még a legideáli-sabb lelkűtű politikusknak is, bár végső

A hétről.

Mikor nem történt semmi sem
A dicső nap alatt,
Honnan vegyen témát a vers?
Miből lesz gondolat?

Fura világ, azt mondhatom
Ez a kánikula
Nines szenzáció, se eső
Fura, nagyon fura.

Mi lesz velünk? Tán meghalunk?
Megöl az unalom,
Eh, mégsem illő halni így
Titokban és vakon...

Ki kell dobolni mindenütt
Holnap szenzáció
Ónaskasztás nyilvánosan
Ez a dicső, — a jó...

Bár az hírlik: szegény a nép
Es drága a kenyér,
Tódulni fog a nép oda
Ahol látványt remél...

Mert most is az a jelszava
„Panem et circenses“...

Hiába! A dicső multnak
Örök élete lesz...

A politika is olyan
Mint egy cirkusz sátor
Van benne arszlán, ló, bika
Es van — gladiátor...

Bánffy édes pusztit dobál
Aszott vén rüenak
S lesi kegyét, a mosolyát;
Mikor bukik a vad?

Hizelgés és simogatás
A Bánffy fegyvere,
S mivel ez kell mindenkinek, —
Sikert érhet vele.

Egyébként nálunk vajudik
Most minden eszme, terv
„Minek nekünk mentő esoda?“
Veri mellét a verv.

Kinek beirták oőafenn
Hogy bajjal pusztul el,
Vihetsz bár száz mentő kocsit
Nem ér garast sem ez.

Olyan ez a gyógyszer, — mondják —
Mint a helyi vasut
Szenteltviz: nem használ, nem árt
Legfeljebb bánatot okoz
Es gyógyíthatlan bűt...

Bolygó.

Pongrác alkonya.

Irta: Biró Lajos.

A György-park széles utcáira piros és fehér virágok hullottak a fa óriásokról. Pongrác gondtalanul taposott rá a virágokra és fűtörészve haladt előre. A város felől jött, a kis boltok felől, ahol csipkéket árulnak, ahol szerelmesen nézett rá Anna-Mária és ahol mind rá mosolyogtak az asszonyok, A csipkeverő leányok is mind Pongrácot szerették és Pongrác diadalmas, boldog hódító-nak érezte magát.

A virágos park széles útján hintó közeledett feléje. Pongrác álmodozó szemmel nézte Mintha a napfényen lebegne. A hintó közelebb jött. Ohó, hiszen a libériás kocsis-nak pofonesapott kalapja van. A hintó itt volt már. Kék bársonyos, nyitott öléből egy

Szinehagyott ruhákat

divatos színekre fest

Hrabéczy Antal

gőzerőre berendezett ruhafestő intézet

Debrecen, Széchenyi-u. 42.

cél gyanánt kitüzi maga elé az általános választói jogot, annak realizálása-
kor ezer meg ezer felmerülhető tekin-
tetet kell rendezni, nehézséget kell el-
simítani, eredményt kell előre mérle-
gelni: akkor előáll egy tényleges ha-
talmit gyakorló miniszter, akinek pártja
nincsen, tehát eszméi megvalósítását
nem remélheti, de aki mégis a kor-
mányrudálól, jól tudja, hogy az vá-
gyakat és törekvéseket költ fel, ame-
lyeket ő megvalósítani nem tud, de a
melyek arra alkalmasak, hogy mások
komoly politikai céljaival szemben az
elégedetlenséget szítsák, ez nem poli-
tika, hanem a szavakkal való játék, a
politikai céltudatos szemfényvesztésnek
egy neme.

Kristóffy József is lehet szabadelvű,
lehet autoritarius, lehet szocialista, le-
het konzervatív. De legyen egészben az.
S ha meg akarja nyitni az uri szociá-
listák társadalmi osztályát, lépjen be
szén nélkül a nemzetközi szocialdemok-
rata szövetségbe. Tűzzön ki piros szeg-
fűt a gomblyukába, kössön föl vörös
nyakkendőt és énekeje a munkás-mar-
sai leset. Politikája akkor legalább stíl-
szerű lesz s nem fogja elének alítani
az abszolutizmus és radikalizmus ki-
rívó ellentéteit.

Politikai válság.

Bánffy Dezső báró és Andrássy Gyula
gróf találkozásán kívül, mely tegnap történt
Tiszadobon, egyéb nevezetessége a napnak
nincs. Bánffy báró a tegnapi egész napot
Andrássy grófnál töltötte ma reggel utazik
vissza Budapestre.

A szabadelvű pártból kilépni szándéko-
zók albizottsága elhatározta, hogy körleve-
let küld a párt összes tisztségeseihez, melyben
csatlakozásra hívja fel őket a körlevelet dr.
Nagy Ferenc és Issekutz Győző szövegezték.
A szerdai értekezlet még mindig sok szóbe-
széd tárgya politikai körökben s az utólagos
nyilatkozatokból, melyeket az értekezleten

részvevők tesznek, mindjobban kiviláglik,
hogy éppen azok, akik a mozgalmat indító-
tak, korántsem ezt az eredményt várták.
Alább közöljük Issekutz Győző országgyü-
lési képviselőnek egy igen érdekes nyilatko-
zatát, melyben határozott védekezés van az
ellen a vád ellen, mintha a kilépők abszo-
lute idegenkednének a koalícióba való belé-
péstől. Szóval: akik igazán ki akarnak lépni
vagyis a kedvezményezők, bizony azzal a
szándékkal indultak neki utjoknak, hogy a
koalícióba belépve teljesítik köteleességüket,
melyet képviselői mandátuma rájuk ró. Már
magán az értekezleten megnyilvánult az el-
lenhatás s ma a szabadelvűpárti sajtó alapo-
san dolgozik a visszaesésén. Augusztus
17 éig erről az aknamunkáról még többször
lesz alkalmunk írni. A szabadelvűpártot ma
ismét egy oly tagja, Baross Jusztin, hagyta
ott, ki nem volt jelen az értekezleten. A kép-
viselő július 31 éri keltezett levélben beje-
lentette a szabadelvűpárt elnökségének, hogy
a pártból kilép.

Karlsbadból legújabbban érkezett hírek
szerint báró fejerváry Géza miniszterelnök
augusztus 15-én érkezik Budapestre s augusz-
tus 18-án, a király születése napján ünnepi
ebédet ad a miniszterelnökségi palotában,
— melyre a meghívásokat már szét is
küldték.

A kereskedelmi szerződések körül egy-
nehány szomszédos kis állammal kötött
szerződés most jár le s ezek megújításban
való részvételre a kormány sürgős felhívást
kapott — Bécsből. Vörös László kereskedelmi
miniszter e sürgős kérdések elintézése céljá-
ból tegnap Bécsen keresztül Karlsbadba uta-
zott, hogy báró fejerváry Géza miniszterel-
nökkel találkozzék. Holnap már Bécsben
lesz Vörös László s ott Call báró osztrák
kereskedelmi miniszterrel fog tanácskozni.
A kormányhoz közelálló körökben azt hiszik,
hogy a helyzet minden veszélyessége dacára,
a kormány megbízottakat fog küldeni
s megkezdi a kereskedelmi szerződések ügyé-
ben a tárgyalást.

A válságot illető újabb értesüléseinket
itt adjuk:

A kereskedelmi szerződések.

Az osztrák kormánytól erős intést ka-
pott a magyar kormány, hogy a legsürgősebb
külföldi szerződések ügyében, minő például
a svájci, kezdje meg a tárgyalásokat. Ezzel
függ össze az a tény, hogy Vörös László
kereskedelmi miniszter tegnap Karlsbadba
utazott a miniszterelnökhöz. Vörös László
tegnap — útutazóban — Bécsben megláto-
gatta báró Call osztrák kereskedelmi minisz-
tert. A kereskedelmi szerződésekre vonatko-
zólag félhivatalosan a következőket je-
lentik:

Noha a belpolitikai helyzet Magyar-
országban még mindig változatlan, minden
megtörténik, a mint az adott viszonyok közt
a törvény megenged, hogy a kereskedelem-
politikai akcióban lényeges fennakadásba ne
állhasson. Így serényen folyik a most soron-
levő kereskedelmi szerződési tárgyalások elő-
készítése. Az előmunkálati diplomáciai érint-
kezésre szurítokozik, melyet követéségeink köze-
vetlenek azokkal az államokkal, a melyek-
kel rövidesen lejár kereskedelmi szerződésünk.
Igy a Bulgariával és Svájjal fennálló szer-
ződések már szeptember 15-én járnak le. A
feladat itt az, hogy a határidő tényleges le-
járta ellenére is fentartsuk a státus kvót
mindaddig, míg végleges szerződés létre nem
jön. Ez azért szükséges első sorban, mert a
magyar országgyűlés oly időben nyílik meg
ismét, a mikor a két állammal való szerző-
dés már lejárt. Svájjal már elküldték a
kivánalmak jegyzékét, melyben egyelőre diplo-
máciai uton tudatjuk Svájjal azokat a
változásokat, melyeket az eddig érvényben
levő szerződésben végrehajtani óhajtanánk.
A Svájc részéről küldött kivánalmi jegyzék
szintén megérkezett már. Pár nap mulva
utnak indítjuk Szófiába Bulgária külügyi
kormányának azt a diplomáciai jegyzékét, a
mely a kereskedelmi szerződés megújítására
vonatkozó kívánságainkat tartalmazza. Azzal,
hogy a kereskedelmi szerződés dolgában
mind a két állammal megindult a diplomá-
ciai érintkezés, lényegesen több reményt biz-
biztosítottunk oly irányban, hogy érdemleges

vakító székeség sugárzott ki. Hiszen ez Má-
ria, Marika királynő, a mi Marikánk. Pon-
grác elvakultan nézett rá Kalapjához kapta
a kezét. A sugárzó székeség elmosolyodott,
két ragyogó kék szem nevetett Pongrácra, a
mosolygás és a két kék szem az övé volt
egy félpereig, a királynő Pongrácot nézte, a
hintó tovább haladt és Pongrác kábultan, el-
vakultan tekintett utána.

Mi történt? A királynő Pongrácra né-
zett, a királynő Pongrácra mosolygott, a ki-
rálynő kedvtelve nézte Pongrácot. Pongrác
szívében egy örült, vad öröm lángja gyulladt
ki. A királynő rámosolygott... Miért ne
tetszhetnék ő a királynőnek? Nem szereti e-
őt Anna Mária és nem ő őte bomlanak-e a
csipkeverő leányok? Pongrácot forróság
járta át, dideregve, forrón és megáradva resz-
ketett végig rajta a mámor részeg hulláma:
Pongrác tetszik a királynőnek, Mária király-
nőnek, ami széke, kékszemű Marikáknak.

... Pongrác hazafelé tartott, Anna-
Máriát szű kének, laposnak és jelentéktelen-
nek látta. A csipkeáru asszonyok mosoly-
gását észre sem vette. Oh, amikor Marika
királynő mosolyg!

Pongrác szíve, szeme tele volt Marika
királynő széke szépségével. Nem voltak vilá-
gós, kiformalódott, határozott reménységei.
A királynő messze is van tőle: igaz. De tit-
kosan, bujkálva, határozatlanul és gyáván
bambózva mégis vakmerő remények nyíltak
a szívében. Nincs lehetetlenség. Minden le-
hetséges. Nem Pongrác ő, akiért bomla-
nak a csipkeverő leányok? Csak odajusson

egyszer a királynő közelébe, csak ott legyen
egyszer, csak jelezhesse, csak jelenhesse,
hogy itt vagyok, oh Mária királynő!

Pongrác másnap a főkertész előtt állott.
A rózsaszalagok kábitó illatot ontottak, a tá-
volban a palota látszott és a főkertész így
szólt:

— Hát jó. Felfogodom.

Pongrác mámoros lett a rózsák illatá-
tól, szívében megáradt a remény és úgy
érezte, hogy szerelme megtalálta a diadal
utját. Ott élt a kertben, ojtogatta a karsu
tulipánokat, a ragyogó rózsákat és várta a
királynőt. Mária királynő azonban nem jött
le a kertbe. Nagy ünnepek voltak a palotá-
ban és esténként, amikor Pongrác lehavered-
ett a tulipánok és a rózsák közé, fényesség
világította meg az ablakot. Egy ilyen fényes
estén a flandriai herceg eljegyezte Mária
királynőt.

Szomorú napok voltak ezek. A palota
előtt ujjongott a nép, úgy köszöntötte a bol-
dog, a szerelmes, a széke Marika királynőt,
a királynő mellett ott állott a magas, erős
flandriai herceg és Pongrác a tulipánok és
rózsák között az öklébe harapott keserűsé-
gében. Nagyon szomorú napok voltak. Anna
Mária is sűrű könyveket hullatott, mert Pon-
grác keserű volt, haragos és kemény hozzá.

Az esküvő után hazatért a királynő.
Pongrác szembe találkozott vele egyszer a
kert utján. A királynő rámosolygott, istenemre,
kék szemei ránevetek. Megismert, mondta
Pongrác magában, megismert — ujjongott
diadalmasan és ismét felemelte a fejét. Férj-

hez ment a herceghez, mert férjhez kellett
mennie. Mert az ország akarata. De a szíve,
oh, a szíve azért szabad lehet Mária király-
nőnek. Pongrác reménykedve járt a kertben
és dédelgetve, gyöngyöden simogatta a tulipán-
okat és rózsákat.

Teltek a hónapok. Pongrác nem szűnt
meg reménykedni. Oh, ellenkezőleg, most
lett királynő esőkjairól. Anna Mária ezen-
közben sirt és hervadt.

Teltek a hónapok és hire járt, hogy a
királynő szeme is ki van sirva. A durva flan-
driai, az otromba idegen rosszul bánik vele,
Mária királynővel, a mi széke, szép Mari-
kákkal. Felháborodva sugták, bugtak az
emberek, Pongrác pedig ujjongott magában.

A királynőt a távolból látta néha. Nem
messze van már az idő, gondolta, mikor kö-
zel lesz hozzá, oh, egészen közel. Oh, Mária,
Mária, oh Marika királynő.

A rózsák között volt egy napon Pon-
grác. A rózsák forrón illatoztak, a levegő tele
volt meleg napsugárral. A kert széles útján
egy női alak jelent meg. Egy karsu, széke
nő. Feléje tartott. A királynő ez, istenemre,
a királynő, Mária királynő, Marika királynő.
Pongrácnak megállott a szíve dobogása.

A királynő sietve tartott feléje. Mi lesz
most? Mi lesz most? Megállott előtte. Pon-
grác mélyen meghajolt és minden vére a
szívében reszketett. A királynő arca ki volt
pirulva, a szeme csillogott és egy erős el-
határozás égett benne.

— Adjon egy rózsát, szólt Pongrác-
hoz. Pongrác reszkető kézzel nyúlt egy ró-

tárgyalások nélkül is fen tartható lesz a jelenleg fennálló szerződési viszony Svájcjal és Bulgáriával. A mi a Szerbiával, Belgiummal és Oroszországgal fennálló szerződéseket illeti, azok 1906. február 28-án, illetőleg március 1-én járnak le. Ez a határidő egybeesik a német kereskedelmi szerződés életbe lépésének időpontjával, — mely egyúttal majdnem egész Európa számára mértékadó, mivel Németország majdnem valamennyi szerződését e napon lépteti életbe. Remélhető, hogy a kellő előkészítés mellett ez időpontig létrejön és törvényes szankciót nyer a fentemlített három állammal kötendő szerződésünk is. A diplomáciai érintkezés mind a három állammal idejekorán indul meg, úgy, hogy annak időjén az érdemleges tárgyalások a kellő rövidséggel lesznek elintézhetők.

Karlsbadból telefonálják a Politikai Értesítőnek: vörös László kereskedelemügyi miniszter, a ki tegnap utazott el Bécből, ma reggel Karlsbadba érkezett és a Pupp szállodában szállt meg, a hol báró fejérváry Géza miniszterelnökkel hosszabb ideig tárgyalt a kereskedelmi szerződésekről. Vörös László kereskedelemügyi miniszter kíséretében volt Ehrenhöfer Aladár osztálytanácsos. Vörös még ma családjaival Franzensbadba utazik, a honnan legkésőbb hétfőn tér vissza Bécsbe, hogy a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó abbanmaradt tárgyalásokat báró Call osztrák kereskedelmi miniszterrel folytassa. A miniszter az eddigi megálapodások szerint legkésőbbben kedden érkezik meg Budapestre.

A szabadelvűek mozgolódása.

A Pannoniabeli bizalmas konferencia megállapodásai nem elégítik ki a szabadelvű párt tagjainak egy részét. Sokan nem tartják helyesnek, hogyha már valahára rászánnák magukat a régi gárda elhagyására, akkor minnek viszik ezt a pártértekezlet elé. Éppen ezért többen nem is várják be az augusztus 17-iki pártértekezletet, hanem bejelentik kilépésüket a pártból. Azt sem helyeslik sokan, hogy a kilépők távoli tartsák magukat a koo-

szafa felé. Egy lángoló, egy sötétvörösén égő, egy bitoros tűző, egy hasonlíthatatlanul szép, illatos virágot, egy csoda-rózsát választott ki. Úgyes kézzel tisztította meg tövisétől és mint a hogyan az oltárra teszi a pap a szentséget, úgy nyújtotta át Marika királynőnek a szerelmes virágot.

A palota körül járkált. Ott ténfergett a nagykapu körül és nézte az őrség katonáit. Egyszerre valami lángoló pirosság csapódott a szemébe, valami bitoros tűz, valami sötétvörös égés. Az ő rózsájának, az ő csodavirágának a színe. A palotaőrség parancsnoka egy fiatal hadnagy volt a helgolandi áruszároktól. Világoskék atilláján, aranyzsinóros hajtókájában tűzve, ott égett a rózsá. Az ő rózsája. Az ő csodálatos bitoros virága. Százezer rózsá közül megismerte volna.

Pongrác ott ténfergett a nagykapu körül és kábultan, dermedten, értelmetlenül és bután bámulta az égő rózsát a világoskék atilla aranyos hajtókájában. A rózsát bámulta és nem tudta, mi történt. Leszállt az est és végre is elzavarta az őrség.

Pongrác bánatosan járt a kertben és végre behúzódott az üvegházakba. A virágok haragosan ontották itt ki illatukat; az illat súlyos áradásával tele volt a levegő. A lélegzet nehéz volt és szinte akadózott itt. Pongrác belebámult az illattal terhes esendbe. Nagy esend volt itt az üvegházakban. Pongrác gondolatai elveszték a csendben, nehézkesen bukdácsoltak az illatos sötétben.

A csendet azonban óvatos lépések halk

liciók pártoktól. Hangoztatják, hogy csakis úgy van értelme az akciónak, hogy ha nyíltan és tartózkodás nélkül a nemzeti ügy mellé állanak. Azért többen be fognak lépni részint a diszidens csoportba, részint a függetlenségi pártba; az utóbbiba mindenesetre többen, mint az újpártba, bár nem lehetetlen, hogy régi hívei közül Bánffy is visszahódít néhányat.

Az exlex hatása.

Huszonöt százalékkal kevesebb az adóbefizetés.

Budapest adópénztárainál 1905. évi július hónapban befolyt adóösszegekről a következő kimutatást közli a székesfőváros adópénztára:

Állami adó 96,666 korona 47 fillér,
Községi adó 231,210 korona 95 fillér,
Utadó 8064 korona 64 fillér.
Kereskedelmi és iparkamarai illeték 2662 korona 70 fillér.
Betegpótlási pótdadó és késedelmi kamat 8262 korona 32 fillér.
Összesen 346,867 korona 08 fillér.

Az összes kerületi pénztáraknál 1905. évi január elsejétől július végéig befolyt: 16 millió 858,784 ezer korona 49 fillér.

A múlt év ugyanazon időszakában befolyt 21 millió 919,807 ezer korona 04 fill.

A folyó félevben tehát öt millió hatvanegyszer huszonkét korona 55 fillér volt az adóbefizetés csökkenésének összege. Erdekös a fizető felek számának a különözete. Január elsejétől július végéig 85,574 a múlt év ugyanazon időszakában pedig 122,439 volt az adóbefizető felek száma.

A nemzeti ellenállás.

Szatmármegye törvényhatósági bizottsága — mint Nagy Károlyból jelentik, — tegnap tartotta rendkívüli közgyűlését a megyebizottsági tagok óriási érdeklődése mellett. Jelen voltak: gróf Károlyi István, gróf Teleky Géza, gróf Teleky Pál, Luby Géza és Béla, továbbá Böszörményi Endre országos képviselők. A közgyűlés elsősorban is a fejérváry kormányának a megyéhez intézett leiratát tárgyalta és egyhangulag kimondotta, hogy a leiratokat irattárba helyezi.

Báró fejérváry intő szövegével szemben a vármegye kimondotta, hogy válaszul feliratot intéz a kormányhoz, amelyben a maga részéről inti a kormányt, hogy ne haladjon tovább a törvénytelen útján. Azután a közgyűlés gróf Károlyi Istvánnak a passzív rezisztenciára vonatkozó indítványát fogadta el óriási lelkesedéssel. A közgyűlés megtiltotta az alispánnak, hogy a határozatot a kormányhoz felterjessze és kimondotta, hogy a határozat érvényben marad akkor is, ha a kormány esetleg megsemmisitené.

Kecskemét. A tartalékosok és póttartalékosok behívását májól kezdve a helybeli tartózkodásuknak a polgári katonasági törvény kézbesítési beidézés útján, míg postán csak a vidéken tartózkodóknak küldi a hadkiegészítő parancsnokság. Gröber Ferenc katonasági nyilvántartó tömegesen küldi az elővárosi kézbesítők által az időzött. A határozat nem lát ebben különöseket, mert a közgyűlési határozatban csak az ujoncozásnál való közreműködést tagadják meg, ellenben a fegyvergyakorlatokra való behívások megtartásáról kifejezetten szó nincsen.

Hontvármegye törvényhatósági bizottsága Lits Gyula főispán elnöklete alatt a hó 3-án rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnök bejelentette, hogy a múlt hó 4-én a miniszterelnöknek és belügyminiszternek bejelentette lemondását. Tette ezt nemcsak a kormányválság miatt, — de mert a mostani kormány nem parlamentáris. Tisztségét azonban ideiglenesen megtartotta azon kikötéssel, hogy azt csak addig viseli, míg az alkotmányra letett esküjével ellenkezésbe nem jut. Biztosítja a törvényhatóságot, hogy állását csakis hazafiágból tartotta meg, hogy a bizottsággal egyetemben őre lehessen a törvénynek. Ivánka Oszkár indítványára a bizottság örömmel vette tudomásul a főispán kijelentéseit és egyhangulag osztatlan szavaztak neki.

Nógrádmegye. Balassagyarmatról táviratozzák, hogy Nógrádmegye tegnapi rendkívüli közgyűlésén tárgyalták báró fejérváry ismeretes intő szövegét. A közgyűlés egyhangulag hozott határozattal visszautasította a terrorizáló intő szöveget és egyben kimondta, hogy utasítja a fősolgabirokat és községi előjárókat, hogy dobszó útján közbeintendő hirdetésmennyel oktasdák ki a népet arra, hogy a tartalékosok és póttartalékosoknak behívása ez idő szerinti törvénytelen. annak engedelmessékedni senki nem tartozik. A közgyűlés a határozat szigorú végrehajtására utasította az alispánt.

Néhány szó

a nagyságos polgármester urhoz és a tekintetes tanácsához.

Nyílt és őszinte feleletet várva vetem fel a kérdést, hogy mi lesz a vízvezeték és csatornázattal? A múlt évben beható tanulmányozás alapján hosszas cikksorozatban a lap hasábjain közölt értekezésben napnál világosabban felírtam városunk mai helyzetét és kifejtettem előre látható rohamos előnyös fejlődését az öblíthető csatornahálózat és vízvezeték létesítésével.

Hitem és meggyőződéseim szerint alaposan bebizonyítottam, miszerint az országos mérnöki hivatal vizrajzi osztálya által készített tervek és adott szakvéleménye alapján; nem csak létesítendők, de létesíthetők is ama momentális alkotások, melyek egy szebb és boldogabb jövőnek alapját képeznék.

Senkiől semmi ellentmondás el nem hangzott még azokon a bizottsági szakértői tárgyalásokon sem, melyeket azon melegében, midőn a 17 millió költségen hová fordításáról volt szó tartottunk: Tehát hinnem kell fejtegetéseim igazságát.

Mégis mintha teljes szűnet állott volna be a téren minden vonalon, sőt főmérnökünk is, amint magánúton értesültem, szabadságra készült; úgy hogy a szeptemberi közgyűlésről is leszorul ez irányban a végleges döntés.

Ez készlet engemet a kérdés felvetésére, mert meggyőződéseim, hogy a nagyságos polgármester ur és a tanács lelkes hívei és előmozdítói ez alkotásoknak.

Azok jegyében szavazta meg a törvényhatósági bizottság is a nagy kölesönt. Ama boldog tudatban adtam le én is sokad ma gammal szavazatomat, hogy végre valahára megteesszük e a nagy lépést a haladás felé és ime mit kell tapasztalnunk?

Sok minden kevésbé fontos és elodázható építkezés részben megkezdődött és javában folyik, részben már befejezéshez is közeledik; csupán eme legfontosabb, melynek észszerűen gyakorlati és gazdasági szempontból is mindazokat meg kellett volna előzni, szenved érthetetlen módon halasztást.

Azt kértem hát én továbbá:

Ha önök is úgy látják, mert látniuk kell a nyomort, melylyel a mostoha aszályos nyár után ránk következő tél kivált a szegény munkás osztályt fenyegeti; nem gondolnak e arra is, hogy e nagy művek szorgalmazásával mily biztos és természetes hatástól segély actionak vehetné meg alapját — 100 és 100 munkásnak biztosítva egész télire a munkát és vele a megélhetést is?

Ez aszályos nyár feltárta vízmizériánk és nyomában fel-fel bukkanó veszedelmes ragályos kórok (hasi hagymáz) nem serkentik e önöket gyorsított haladásra az előkészítő munkában.

Felhívom ezennel figyelmüket! Érdekeldjének! és hallani, tapasztalni fogják a fenyegető veszedelmeket.

Nem is említve a tűzveszedelmet, mely mérhetetlen és Damokles kardjaként lebeg örökösen városunk felett.

Hiszen ha valamelyes szerencsétlen pilanában és kedvezőtlen légárvonulat mellett tűz támadna, nincsen földi hatalom, mely megóvhatná városunkat a végveszedelemtől, a rettenetes vízhiány miatt.

Es kü önös képen a közegészség hanyatlására a halálozási arány tetemes fokozódására hívom fel figyelmüket.

Többé kevésbé kiasszott kutaink és tulerőltetett mert elégtelen közutunk zavaros iszapos vize, állandó súlyos veszedelmeket rejtenek magukban emberre állatra egyaránt, melyeknek vészös előjeleit ma már csak a vak nem látja.

Az óriási gyermekhalandósághoz, bélhurut következtében nap-nap mellett nagyobb tömegekben járul a felnőtteknek forró lázas gyomor és bélbántalma mely ha egyszer hagymázás jelleget ölt mai esatorna rendszerünk mellett végveszedelmet hozhat városunkra.

Komolyelhatározásra fáradhatatlan munkásságra hívom a fel önöket és valamennyi illetékes tényezőt, hogy legalább a bűnös hanyag tétlenség gyanuját hársítsuk el magunkról, ha már mostoha körülmények ama művek azonnali létesítését hátráltatják te' tekkel mutassuk meg legalább igyekezeiünket azoknak mielőbbi létesítésére.

Dr. Burger Péter.

Tarka históriák.

Egyik előkelő hazai fürdőnkön, a hol csak azok a nébokok jutnak jó asztalhoz és tisztességes kiszolgáláshoz, akik naponként legalább is egy-egy koronás borra vált adnak a főpincérnek és az ételbordónak, a minap egy aradi vendég tizenöt krajcárt hagyott távozása előtt az asztalon Tíz az ételbordó és ötöt a borfiu számára. Mikor az ajtóhoz ért, az ételbordó libegve utána rontott.

— Nagyságos ur, — kiáltotta — nagyságos ur...

— Na, mi az?

— Ott tetszett felejtetni az asztalon ezt a tizenöt krajcárt. Elhoztam, nehogy a nagyságos ur véletlenül zavarba jöjjön valahol...

S nagyuri leereszkedéssel nyujtotta át a vendégnek a tizenöt krajcárt.

Bár a kis történet egészen hiteles, nem nevezük meg a színhelyet, nehogy az a vád érjen bennünket, hogy egy magyar fürdőhely ellen izgatunk.

Egy leány, aki rikkancskodással foglalkozott, találkozik régi barátjával.

— Hát már nem vagy többé ujságelárusító?

— Nem, most páholynyitogató vagyok.

— No és meg vagy elégedve új állásoddal?

— Hogyne, nagyon; mindig is érzem, hogy én nem születtem az irodalomra, hanem inkább a színpadra van hivatásom.

Két szamarat hajt a paraszt a város utcáján, mikor egy deák tréfát akarva csinálni, odaszól:

— Hová mennek kentek hármán?

— Hat kérem az urfit, nem megyünk mi, csak a negyedik mellett ballagunk, amint látja?

Összebujt a cigányfamilia s elhatározták, hogy gyónni és áldozni mennek.

Áldozásnál ostya helyett vékonyra vágott tormaszeletet dugott a tréfakedvelő káplán a dáó szájába.

Nagy keservesen lenyelte a more a keserű áldozatot, aztán így szólt:

— Sent átyám, most már jó voná, ha a sent fálát után egy kis virslit ádná penitenciának.

H I R E K.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A vasárnapi istentiszteletek sorrendje a következő: Nagytemplomban Szele György lelkész, kis templomban Varga Béla s. lelkész, Kossuth utcai templomban Létay Mezővárosi s. lelkész, Ispóálytemplomban Uray Sándor lelkész, Csapókerthben Kovács János népiskolai tanító, Homokkerthben Papp László főiskolai sénior, szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órákor az istentiszteletet Hudák János s. lelkész végzi.

— **A kőműves sztrájk megszűnt.** Lapunk zártakor ve szék a hírt, hogy a mintegy három hónap óta folyó kőműves sztrájk ma szerencsésen megszűnt. A sztrájkoló munkások hétfőn már munkába is állanak. A megálapodást Stegmüller Árpád Polg. r. ip. elügyelő közreműködése mellett létesítette. Helyszűke miatt ezáltal nem foglalkozhatunk a sztrájk megszűnésének módozataival, csupán örömmel és megnyugvással regisztráljuk, hogy az áldatlan sztrájk immáron a — múlté.

— **Tűzek.** Tegnap éjjel 12 óra tájban tüzet jelentettek a laktanyának. A tűz Klein Lajos, József kir. herceg utca 24 szám alatt levő pálinkamérésében volt. Mire a tűzoltók megjelentek már az egész bol lángokban állott. A kár meghaladja az 1000 koronát. — Ugyancsak ma délelőt 10 órákor tűz ütött ki Klein Ignác Csapó utca 5 számú üzletében egy hordó pörkölt kávé gyuladt meg. A tűz nagy riadalmat okozott, összeesődült az egész utca, de a kivonult tűzoltóságnak semmi dolga sem akadt.

— **A bártfai játékbarlang.** Napok óta beszélnek arról a játékbarlangról, a mely a bártfai „Park-klub”-ban ütötte fel a tanyáját és ugynevezett lovacska játékkal megulettozással szedi áldozatait. Eddig nem tettünk jelentést a játékbarlang üzeméről, mert nagyon jól tudjuk, hogy Magyarország valamennyi kaszinójában és klubjában vígan folyik a hazardjáték minden neme. — De a mint most kiderült — a bártfai Park-klub játékrendszere elüt a rendes klubbjátékoktól. Itt nem tagok játszottak a tagok ellen, hanem maga a klub, a klubnak vezetősége volt az, a mely a bankot adta és a játékosokat rendre megkopasztotta. Azok, a kik Bártfán nyaraltak, a fürdőzés drága költségei mellett a ruletten és a lovacskajátékon vesztett pénzeikről is mezkönyebülten hagyták el a kies vidéket. Maguk a vesztesek, a bártfai Park-klub letöröttjei állítják, hogy a klub volt játék-bankos és csupán strómanok voltak azok, a kik a bankot adták. Nem marad más hátra, mint a Park-klubnak til-

tott szerencsejáték miatt való följelentése. A bíróságok a kaszinók eszades hazardjátéka-sait is meg szokták büntetni s így a bártfai klub játékbankosdiját minősített kibégás gyanánt fogják elbírálni. Megjegyezzük még, hogy Bártfa-fürdőnek esetei Herzog báróék a főrézvényesei és a Park-klubban tartott hazard-bank jövelemait nap-nap után a fürdő főpénztáros, tehát Herzogék alkalmazottja, a rész-énytársaság pénztárában helyezte el.

— **Sok az eszkimó!** A tulsok eskimó mellett kevés a foká, ez a tragikum éppen a mi viszonyainkba, a magyar értelmiségi osztálynak is ez a végzete. Mindenki értelmiségi osztálynak ez a végzete. Mindenki értelmiségi pályára törekszik, de mire hosszú évek nehéz fáradságával elvégzik iskoláikat: akkor kell éreznük, hogy sok az eszkimó, nagyon kevés rettenő kevés a foká, kétségbeesetten kevés. Ezért ha új állásokra hirdetnek pályázatot, egy állásra tíz pályázó is akad. A rekordot azonban ezen a téren most mégis a posta és távirda tisztitanfolyam érte el. A múlt évben nem vettek felgyakornok jelöltek, az idén azonban hirdettek 50 állásra pályázatot. Ezen félszáz helyre pedig nem kevesebb mint 1600 pályázó jelentkezett, akik közül 120 doktor juris. Ez a számú tény pedig nemesak azt mutatja, hogy nálunk az értelmiségi pályákul vannak zsufolva, de dokumentuma annak is, hogy mindenki hivatalnoki pályára tolekszik, mert a kereskedelem terén hiányzik belőlünk a vállalkozási szellem, ép úgy itt is inkább óhajtják a bizonyos keveset, mint a szabad verseny által elérhető szebb egzisztenciát, mert a létező folytatott elkeseredett küzdelem megfosztotta az embereket akaraterejüktől, ambiciójuktól és így hátszszák hihetetlen tömegben a hivatalokat a maguk nyugodt, biztos szürkeségével.

— **Halálozás.** Az állami anyakönyvi hivatalnál az elmu't héten a következő halálozásokat jelentettek be. Szabó Mari ev. ref. 3 hónapos, Schwarz Berta izr. 17 hónapos, Balogh Györgyné ev. ref. 52 éves, Rusznyák Róza ev. ref. 1 hónapos, Oláh Piroska ev. ref. 7 hónapos, Kecskés Mihályné ev. ref. 56 éves, Bicsik Margit róm. kath. 2 éves, Ladányi Erzsébet 22 hónapos, Jóna Irene ev. ref. 6 hónapos, Oláh István ev. ref. 10 hónapos, Tóth Ferenc ev. ref. 74 éves, Ujvári Juliánna ev. ref. 3 éves, Hadházi Mihály ev. ref. 70 éves, Tiszai Mária ev. ref. 28 éves, Kiss Sándor ev. ref. 4 hónapos, Bárdos Margit ev. ref. 18 hónapos, Faragó Erzsébet ev. ref. 2 hónapos, Nagy Amália ev. ref. 7 hónapos, Pócsi Gábor ev. ref. 80 éves, Tóth Margit róm. kath. 14 hónapos, Müller Kálmán róm. kath. 3 hónapos, Pásztor József ev. ref. 6 hónapos, Szabó Mária, ev. ref. 30 éves, Szentessy Eszter ev. ref. 15 napos, Nagy Irma ev. ref. 8 hónapos, Gavalér Róza gör. kath. 17 napos.

Az egész héten 49 születést (25 fiu 24 leány) s ezzel szemben 70 halálozást jelentettek be tehát a lakosság természetes uton 21-el csökkent.

— **Női orvosok Amerikában.** 1869. óta Pennsylvánia leányának megengedték az orvosi kollégiumok látogatását, hogy a doktori diplomát megszerezhessék. Ezzel azonban még nem jutottak célhoz. Még le kellett győzniök az amerikai egyetemi ifjak ellenszenvét. Ma a nőknek megvannak a külön előadásai, klinikái s a teljes hatáskörük. A külföldi női tanulók közt van egy kínai nő is; van továbbá egy fiatal leány Konstantinápolyból, aki reméli, hogy majd megkapja a szultántól a serail orvosi címet. Amerikában csak négyesztendei tanulmányra van szükség. Az Egyesült-Államok női orvosainak a szemükre vetették, hogy pro forma végzik tanulmányaikat, mert mindjárt férjhez mennek és gyakorolnak tovább.

Am utána járva a dolognak, arra a tapasztalatra jutottak, hogy 244 végzett női orvos közül 166 gyakorol; az igaz, hogy 25 százalék az, amely nem gyakorol. Az előb-

ésiek közül 76 azt is megmondta, mennyi a jövedelme. Harmenagven 4800 koronát keresnek évenként és még többet is, de a 9200 koronát e 34 közül egy sem haladja meg; 20 keres 9200—14.000 koronát; 14.400—19.200 koronát 10 keres; körülbelül 19.200—24.000 koronát öt; háromnak a jövedelme a 24.000 és 72.000 közt váltakozik és négy van olyan is, akinek a jövedelme 72.000—96.000 koronát is kitesz.

— **Eljegyzés.** Az állami anyakönyvi hivatalnál e elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be: Kókóvics Mihály — Gál Juliánna, Neumann Nándor — Erstein Emma, Rózsa István — Polgári Juliánna, Kovács Lajos — Hajdu Eszter.

— **Házasság.** Az állami anyakönyvi hivatalnál e héten a következő párok kötötték házasságot: Koch László — Gyökös Juliánna, Erdélyi László — Egri Mária.

— **Műkedvelő előadás.** A debreceni kereskedő ifjúságból alakult műkedvelő társaság ma szombaton este a Margit fürdő dísztermében műkedvelői előadást rendez. Színperekrül Kazalicky Antal hatásos darabja a „Harang”. A mely iránt az elkelt jegyekből ítélve óriási az érdeklődés.

A szereplők mind egytől egyig a legjobbak. A tiszta jövedelmet jótékony célra fordítják. A kereskedelmi beteg otthon javára. Az előadás után tánc lesz, a melyhez a zenét Kiss Béla zenekara szolgáltatja. Jegyek a pénztárnál válthatók. Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség és hirtalpig nyugtáz.

A szereposztás a következő.

Hernády Fülöp, gépgyáros Vági István, Zsiga, fia Róna Ferenec, Mariska, leánya Glück Margitka, Ilka, nevelt leánya Weisz Ilonka, Barényi Andor, gyári mérnök, Kröh Vilmos, Barényi József főhadnagy Spira Sándor, Retek Pongrát, Weisz Lajos, Jani, fia Révész Aladár, Ludmilla, leánya, Markbreiter Margitka, Bódi, gyári munkás, Bihari Zsigmond, Cecillia, (Cica néni) neje Hardt Mariska, Dr. Simonfi Álos, orvos, Géressy Kálmán, Dr. Csizmadia József ügyvéd. Ungár Sándor, Vojnits József, földbirtokos, Róth József, Boris, leánya Weisz Sárka, Szobaleány Kővesy Rózika

— **Elfogott lótolvajak.** Hónapok óta egy jól szervezett lótolvajbanda garázdálkodik a Délvidéken. Arad, Temes, Torontál és Krassószörény vármegyék csendőrségei napról napra küldik a jelentéseket a lólopásokról a szegedi csendőrkörletnek. Ha ma eltűnt egy pár ló valahol Torontálmegeye alsó végéről, bizonyos volt, hogy egy-két nap múlva Temesvár környékéről érkezik híre vakmerő lólopásnak. Így ment ez hónapok óta. Most azonban végre sikerült nyomára jönni a lótolvajoknak és úgy lehet, hogy nemsokára turokra kerül az egész banda. Petromány temesmegyei községből jelentik lapunknak, hogy ott a községi elöljáróság hosszabb idő óta figyeli, hogy a községbe sok járulat nélküli lovat hoznak. Az elöljáróság erről értesítette a csáková csendőrséget, ahonnan Gál Lajos őrmester és Sárly őrsvezető siettek ki Pe rományra a nyomozás megejtése végett. Hamarosan össze is szedtek egyedül Petrományon tizenöt járulat nélküli lovat, amely természetesen mind lopott jószág. A tolvajok nyoma is megvan már, mert egy Petrományról kiküldött csendőrfőnök elfogta Kalderas Jozsim kistoráki és Matej Jozsim törökszékosi cigányokat, akiknek a lólopásokban részük volt. A nyomozás folyik tovább és valószínű, hogy végre ártalmatlanná teszik a garázda lótolvajokat.

— **Találtatott egy esernyő igazolt tulajdonosa átvetheti a II. kerületi rkaptányságnál.**

— **A postamesternők férjhezmenetele.** Megtörtént, hogy a postamesternők, ha vagyon és keresetnélküli egyénekhez mentek nőül, rövid idő alatt zavart anyagi helyzetbe jutottak, mert az amegy is szűk postamesteri járandóság a megnagyobbodott család eltartását nem bírta el. Ehhez járult, hogy férjüram, noha képesítéssel nem bírt, a fogadalom, eskü vagy más erkölcsi kapocs sem fűzte a postaintézethez, a postakezelés-

ben résztvevő felesége tudta nélkül nem ritkán visszaéléseket követett el, romlásba döntve ezzel a postamesternőt és megkárosítva a kincstárt. A kereskedelmiügyi miniszter ez okból most elrendelte, hogy ha a postamesternő állásánat megtartás mellett házasságra akar lépni, köteles szándékát esküvő előtt legalább hat héttel a fölötte postai igazgatóságnál bejelenteni s leendő férjének vagyoni és erkölcsi bizonyítványt és kereseti forrásaira vonatkozó okmányokat felterjesztetni. Ha jövendő férje esetleg a postahivatalban alkalmazást nyer — nyilatkozni kell, hogy a szabályoknak aláveti magát. A postai igazgatóság bírálja el, hogy a postamesternő férjhez mehet-e vagy nem. Ha az igazgatóságok kifogása van s a postamesternő ennek dacára ragaszkodik a férjhezmenéshez, a kincstárral kötött szerződését felmondottak tekintik. Aki az előírt bejelentést nem teszi meg, fegyelmi vétséget követ el.

— **Sidoli cirkusa** napról-napra nagy látogatottságnak örvend. Ma szombaton lesz az első High Life Evening (galack) a Sidoli lovarda különlegessége, mely minden városban a legnagyobb tetszésre talált. Ma este teljesen új műsor lesz. Először lesz ma az öt Moataleini eredeti számokkal, jelenet a párisi szeparásban. Holnap vasárnap 2 előadás lesz; még pedig délután 4 órakor félhelyárak mellett és este 8 órakor rendes helyárakkal. A délutáni műsor épp oly gazdag és változatos, mint az esti. A lovarda még csak 8 napig lesz Debrecenben, ajánljuk mindenkinek a meztelintését, mert a legnagyobb meglepéssel fog távozni a kitűnő lovardából.

— **Arany bika mulató.** Rendkívül nagy az érdeklődés az Arany-bika mulató iránt és méltán, mert a kiváló műsor és a kitűnő előadás pompás szórakozást nyújt. Különösen Virág Izsó humoros kupléival, The Larsen korosója művészek ügyes produkcióikkal aratnak nagy sikert. Méltán ajánljuk a mulatót a közönség pártfogásába.

— **A debreceni első takarékpénztár,** mely pénzügytét a folyó év első felében tudvalevőleg nagyobb szabáru új részvénykibocsátással növelte tőkét, — mult félévre vonatkozó mérleg és eredmény kimutatásait elkészítette. E kimutatások szerint úgy a fontosabb üzletágak, mint a félévi haszoneredmény igen szép fejlődést és emelkedést mutatnak.

A főbb adatokat a következőkben közöljük: *Részvénytőke* 3045600 (új befizetés 1.445.600) *Betét:* 15.873.398.90 (apadás 2.66203.67) *Checkszlák:* 405177.18 (emelkedés 159299 kor. 18) *Váltók:* 8516987 kor. 93 (emelkedés 19.1134 kor. 91) *Jelzálogkölcsönök:* 9.667.663.65 (emelkedés 489783 kor. 38) *Váltó lezárolás:* 2.698.322.56 (apadás 420.427.58) *Folyó számla adások:* 5.216.884.85 (apadás 104536.63) *Kamat és jutalék bevételek:* 73407 kor. 42, *Kiadások:* 482.214 kor. 58 fillér. Az első félévi bruttó *haszoneredmény tehát* 25.1992 kor. 84 fillér.

x **Aroször a nőknél** ép oly csunya, mint kellemetlen Ezen legalkalmasabb a mindenütt elismert Schmeidek féle Szörvesztőre hivatkozni, mely nemesek azért kedvelt a nőknél, mert eltávolítja az aroszört alaposan, hanem azért is, mert megadja az arenak az üdéséget, finomságot és simaságot, a mellett végig megvizsgálva és hatóságilag az aroszörre ártalmatlannak találtatott. Ára 7 korona. Kapható Se nidek I Budapest, VII. Nyár u. 18. Erre vonatkozólag figyelmeztetjük a mai lapban megjelent hirdetésünkre.

x **Van szerencsém** a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a Homokkert és Varga utca sarkán levő gyógyszeráramat megnyitottam. Kőczian Dezső gyógyszerész.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Budapest, augusztus 5. A politikai válságba a mai nap nem hozott szenzációt. Bánffy és Andrássy tanács-

kozásain rágódnak a politikai körök s megfajteni igyekeznek azt, hogy mit ért Bánffy egyöntetű megállapodás alatt. Bánffy azt mondja, hogy közte és Andrássy között az egyesülésről szó sem volt.

Orosz-japán béketárgyalások.

Newyork, augusztus 5. A békére való kiállításokat most sokkal optimistika-ban itélik meg. Szo japán követtségi titkár újabb oda módoította véleményét, hogy Witte nyilatkozataiból azt következteti, hogy Witte messzemenő teljhatalmat kapott és így ő előrelátta, hogy a béketárgyalásoknak, miután Japán követeléseit se túlzottak, sikere lesz.

Berlin, augusztus 5. Roosevelt hatóság bszédet készít elő a békekonferancia tagjaihoz fog intézni Portsmouthba való utazásuk előtt. Kü örösen sürgősen szükségesnek tartja a fegyverszünetnek azonnal való megkötését.

Törvénytörvények.

Jövő heti büntügyi szüneti tanács. II. 1905. augusztus hó 7 én hétfőn ítéletbírádások és vádpanasz ügyek fognak tárgyalatni — II. augusztus hó 11 én pénteken felebbviteli ügyek nyilvános tárgyalásai vádségi és kihágási ügyekben. Főtárgyalások 1905. augusztus hó 16 án nem lesznek. — Szabadságidejét a jövő héten csak dr. Oláh Miklós bír. kezdi meg. Augusztus hó 7 től 5 hétre, — Folyó év augusztus hó 1 től fizetési javításban részesültek a kir. törvénytörvényeknél: Almási Ede, Vinkler Márton és Pörri Károly díjnokok 2 korona 40 fillér helyett 3 korona nyugdíjat élveznek.

REGÉNY OSARNOK.

Apóca és kegyencse.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 66

Ha az alvó lelkiismeret néha ébredni kezdett, az érzéki námor ismét álomba ringatá azt, hogy majd csak később, nagyon is később ébredjen fel ismét.

A könnyel teli nő rendkívül boldognak érezte magát, mert minden, mit szemé, szíve kívánhatott, szolgálataira állott.

És Erlenstein?

Azt kellett volna hinnie, hogy Pauline kibékítette volna szemével, melyet mint gonosz macskafajzatot gyűlölt és üldözött.

De ez csalódás volt.

Egyetlen egy visszapillantás a multba, elég volt arra, hogy ezen rettenetes küldetésére emlékeztesse.

Körülbelül egy hetet élt Erlenstein visszavonultságában, a mint nála Preller megjelent.

Már esti szürkület volt, s az ügynök urát irásztala mellett találta.

— Nos Preller, mi újágot hozott nekem a városból, kérdé Erlenstein

— Az öreg Bezenfeldet az én megbízásából igen ajánlítottam a porkolábnak, hogy emberien bánják vele.

— Igen jól van. — Hogy van a vén bolond?

— Órákon át némán ül, gondolatokba mélyedve cellájában. Attól félnek, hogy a szegény ördög esztét veszti.

— Ah, arannyal mérném fel szorvost, ki ajánlólnevet adna neki az örültek házába.

— A legjobban gondoskodva lenne ott róla.

— Tovább Preller, tovább.

— Roller báró tegnap tette első kirándulását betegsége után. Semmi baja sincs már, csak az orra naradt ketté hasítva.

— Csak? Pedig a hiu bolond inkább agyát, — mint orrát hagyta volna ketté hasítani.

— Hohenau ur megvette azon gyönygős ékszer, s holnap elküldi szép nézőjének.

— Jeles! Ezen ékszer oly pokoli tűz vést for előidézni, hogy azt az öreg ursem elhatja el.

— Tannenheim hadnagy tegnap, miután ezredese keményen megleckézte, egy távol eső állomásba helyeztetett át.

— Akkor holnap visszatérek Párisból. On a héten igen szorgalmas volt, Preller ur.

— Ugy tetszik nekem, ellenségeink nem hanyólnak.

— Ah, mit tudott ön meg?

— Nehány nap óta szemmel tartanak.

— Kit? Out?

— Valószínűleg megtudták, hogy én nagyágonak egyik legkésőbb, leghűbb szolgálója vagyok, mert bár merre fordulok egy gyanús kém mindenütt sarkamban van.

— Az ördögbe mit jelentsen ez?

— Felek, hogy a rendőrség ügyörke az, ki meg van bízva, hogy engem el ne téveszessen szem elől.

— Ugyan mi célből?

— Talán azért, hogy a nagyságos kis asszony buvóhelyét felfedezzék.

— Nagyságod ismer engem, de mit használ minden elővigyázat, ha az ember a mi rendőrségünk előtt gyanuba jött. Minden okosságomat elővettem, hogy tévutra vezessen, de... hah ott, ott!

— E felkiáltással az ügynök az ablakra tekintett. A bankár szeme is arra fordult...

— Az ablaknál Still Antalnak, a fiatal gyárosnak komoly arca mutatkozott.

— Ó az, — sutogá Preller.

— A főlegény, — felelé Erlenstein kompa hangon.

— Hol Paulina kisasszony?

— Hátszótájában, melynek ablaka szerencsére a kertbe nyílik.

— Mit tegyünk most?

— Üssön lármát, hívja embereimet s töresse ki nyakát a gazfickónak, ha tüstént odább nem áll.

— Tolvajok! Haremiák! — kiáltá az ügynök torka szakadtából, a folyosóra sietve, s egy pere alatt az egész ház megélnéült.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás Franciaországban. Talán sohasem volt Franciaországnak olyan viszonylagos aratása, mint az idén. A nagy viharok, amelyek az egész ország területén dúltak, a termésnek kétharmadát, sok helyt még ennél is nagyobb hányadát a földre fektették s ilyen viszonyok mellett az aratógépek, amelyek tudvalevőleg a rendesen lábán álló termés lekaszálására vannak konstruálva, most egyszerűen használhatatlanná váltak. Kezi erővel kellett tehát kaszálni, ami nagy nehézségekkel s még nagyobb kiadással járt. A kézierő pedig nagyon vékonyan kínálkozott s minthogy az idén nem kellett az aratógépek versenytől tartaniok, a munkások nagyon felszófolták a követeléseiket. Míg más esztendőben negyven-ötven frankért vállalkoznak egy hektár buza learatására, az idén hatvanöt nyoleven frankot követeltek, sőt Páris környékén 100 frankot is fizettek a földbirtokosok, csak hogy a termés lekaszálását és behordását biztosítsák. A hadügyminiszter ugyan előzékenyen utasította a hadestparancsnokságokat, hogy a katonai állományból annyi aratómunkást bocsássanak a gazdák rendelkezésére, amennyi csak lehetséges, de ez az elzárkózás leg több helyt nem sokat használt, mert későn jött. Ami magát a termés eredményét ille, középtermésnek lehet minősíteni.

Husdrágulás Németországban. Általános hushianyról és husdrágulásról kapunk hírt Németországból. Bonnban, Hamburgban, Münchenben általános husdrágulás van. Különösen a disznóhús drágult. Az ár-emelkedés a tavalyi árakhoz viszonyítva körülbelül 32 százalék. Sajnos, hogy ezt a konjunkturát a magyar mezőgazdaság ki nem használhatja. Egyrészt azért, mert németországi sertéskivitelünk kontingentálva van,

másrészt a sertésvész még mindig uralkodik országunkban s igen nagy károkat okoz a gazdáknak. A legfontosabb momentum azonban az, hogy a szárazság a kukoricát a legfontosabb termőterületeken az idén is jó részét tönkretette. Következésképpen Magyarországon is a disznóhús további drágulása várható.

Az amerikai kivándorlók pénze. A Magyar Általános Hitelbank egy Lewyorki és egy berlini penzesoporttal szövetkezve olyan magyar amerikai bank alapítását vette tervébe, amely a magyarországi és a Balkán államokbeli kivándorlók hazaküldött pénzeinek közvetítésére vállalkoznék s megvinná a kivándorlókat attól a tömédek visszaéléstől, amelyeknek ezek ma a gonba módra felszaporított amerikai „bankárok” részéről kivannak téve. A kérdéses bank alapítóje, hirtelen, egy millió dollár lesz.

Széna, szalma takarmány. Fuchs József takarmánynagykereskedő V., Nándor utca 11. (Budapest 1905. augusztus 4-én. A heti vásárcsopót szerdán csékely behozatal és élénk kereslet volt. Eladatott: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 2-3, alomszalma 60, zsupszalma 180 szecska 2.50 K. pr. 50 Kg. fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 3. — 3.40 préselt szalma 60. 1.80 K. pr. 50 kg. kint a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaműek; zab 6.40 6.00, tengeri 8.30, rozs 6.50, árpa 6.40 K. 50 Kg. kint.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. augusztus 5.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kg-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 137—140 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 140—142 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 143—144 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 140—141 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. A hízott sertés üzletirányzata szilárd.

Nyílt-tér.*

A Debreceni Első Takarékpénztár

igazgatósága ezen tudomásul hozza, hogy rendes jelzálogkölcsonneinek kamatlábát az öszszes állományra nézve —

1905. évi augusztus hó 15-től kezdve 1/2 százalékkal

mérsékelte. Továbbá új rendes jelzálog kölcsönöket 5 1/2% kamatláb mellett törlesztéses kölcsönöket pedig a legelőnyösebb feltételek és kamatozás mellett folyó it.

Az igazgatóság.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A legjobb és legelőnyösebb
ü d i t ó - i t a l,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognaccal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ital
vegyületek ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SIVANYO-KÖR

Ittja a szomjat, hűsít és felfröcsk egyaránt. A legjobb
az a nyári böszög tikkasztó hatása ellen.

Mattoni

Erzsébet Sósfürdője

gyógyhely Budapest (Budán).

Fürdőidény: április 23-tól október 15-ig

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bentalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. — Egészségjavító, fokvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

MATTONI-FELE
BUDAI
KESERUVIZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszerárban és fővárosi kereskedésben.

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KINEK ismeretlén hiányán

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszónyora, szakácsnőre, szobaleányra, mosónőre, házi- vagy irodaszolgárra, pénzbeszedőre, házmesterre, stb-re van szüksége

A KI

mindezeket vétel vagy bérbevitel céljából keres

A KI

BÉRBEADNI KIVÁN

birtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsit, lovat,

A KI

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban célt ér, ha a

„Debrecen”
apró hirdetési
rovatát használja.

Hirdetések

felvetetnek a kiadóhivataltan

Eladó birtok.

Mezőkeresztesi határban, országut és vasuti állomás mellett, mintegy 260 holdnyi jó minőségű

fekete szántóföldekből álló birtok,

kellő épületekkel ellátva, szabad kézből

eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Jelzálogkölesönök

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Ostearseopáihe Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Még csak 8 napig.

CIRCUS Sidoli Cäsar

a Vásártéren.

Ma szombaton augusztus 5-én este 8 órakor

1-ső High-Life-Evening (Gála-est.)

Az előkelőség találkozója.

Gála-costume. Gála-szerszámok. Gála-felszerelés. Gála-világítás.

Szenzációs program 18 szám.

UJ! ELŐSZÖR UJ!
MONTALCIN-CSOPORT

(1 hölgy, 4 ur) eredeti számokkal. Jelenet a párisi Chambreseparée-ban, Egyedül a maga nemében.

Sidoli Cäsar igazgató fellepte

egyedül álló elősmert Mons-re-lóldomításával.

Ezenkívül a legjobb műsorszámok.

Vasárnap augusztus 6-án
2 nagy előadás
délután 4 órakor és este 8 órakor.

Délután 4 órakor fél helyárak nagyoknak és kicsinyeknek.

Karzat 30 fillér, II. hely 60 fillér, I hely 80 fillér, Zártszék 1 kor 25 fillér, Páholyülés 1 kor. 75 fillér.

délutáni műsor épen olyan dustartalmu és érdekes mint az esti.

Minden előadás új műsorral 18 számmal.

Este 8 órakor teljes árak.

Jegyek előre válthatók **BORSOS KATA** üzletében, Városház-épület. Vasárnap 10 órától csak a lovarda pénztáránál. Rézletes műsor este a cirkusban. Buffet a cirkusban.

Hétfő, augusztus 7-én este 8 órakor
1-ső Jour-fixe (Sport-est.)

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű **Brüsszeli szőnyegeinket**

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt. 80 kr. ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos Fiai cég
DEBRECEN.

Eladó új hordók.

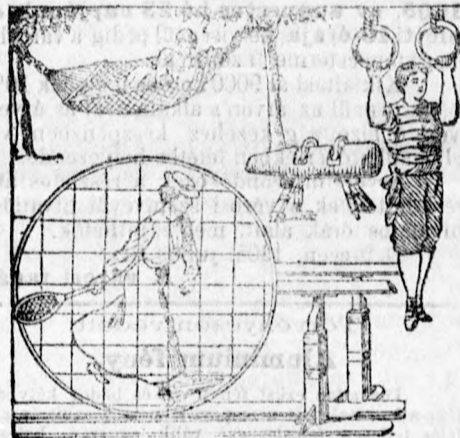
Schmidl és Ungár cég szilágysomlyói üzletelepén nagymennyiségű kész új

tölgyfa hordók

(1905-ik évi hitelesítéssel) 100—1000 literes űrtartalmuak, darabonként, vagy nagyobb mennyiségben elárúsíttatnak.

További felvilágosítást ad

REISMAN SÁMUEL,
Szilágysomlyón.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék

tornaeszköz, függőágy, kerítőháló, tekejáték, ruháponyva és fehér kenderkötél legelősebb megbízható beszerzési forrása.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-telep

BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltz. 12.

(Központi városi épülete) a Hajó-utcaival szemben.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

8664. sz. 1905.

— Temesvári vásár hirdetés. —

Az idei Temesvári szt. J. kab

— országos vásár —

folyó évi augusztus hó 10-ől bezárólag augusztus hó 14-éig megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 10-től csütörtök reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1905 évi július hó 7-én.

A városi főkapitányságtól:

BANDL REZSŐ, főkapitány.

Figyelmeztetés!

Az elkerített állatvásártérre is szabad szekérbe fogott állatokat bevinni, de csak akkor, ha a szekérbe fogott állatok is szabályszerű marhalevéllel vannak ellátva.

A ki szekérbe fogott állatokat nem szándékozik az elkerített állatvásárra bevinni, a város területére, sőt a kirakó (ipari) vásárra is marhajarat nélkül jöhet be.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés vásár. — Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi és iparvásár.

Egyedüli elárusító:

Keszler A. műszerész
Debrecen,

Városi bérház.

A vegyileg megvizsgált, amollet: hatóságilag az arcbőrre ártalmatlannak talált

SZÓRVESZTŐ

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemtelen arcbőrre gyök-restől, anélkül, hogy az arcbőrnek legkevésbé is ártana és az arcnak megadja az üdőséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona.

Vidéki megrendeléseket dis. cretan utinvét mellett eszközöl

Székely I. Birtos, VII., Nyár-utca 18 szám.

